

Nagys. Szabó András ig. urnak

Kossuth-utca

Erdélyi Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:

Év részre 150 L., félre 75 L., negyedévre 37-50 L.

Egyes szám ára 3 L.

Felelős szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

Valamikor

azt mondtuk — s gondoltuk is — : boldog gyermekkor! Gyermekség és boldogság körülbelül ugyanazt jelentette: ha gyermekre gondoltunk, alig tudtuk elképzelni másként, vidám lapdázásban, kék ég alatt szaladva, lepkeket kergetőnek, virágot marékkal tépdésőnek.

Tanulni, igen, tanultak is gyermekeink, de ez, ép testben ép lelkük számára, valahogy csak játék volt az egyéb játékok között. Játssza tanulni: valóban ez is vált a moderna pedagógiában termékeny jelszóra. Kiváló elemek, melegsívű tudósok, szakemberek rendszeresen gondolkodtak azon, miképpen lehetne a tudományok elsajátítását minél kedvesebbé tenni, megkönnyíteni. Ennek a nemes és valóban emberséges törekvésnek sok szép eredmény is volt köszönhető.

Néhány év óta azonban... néhány év óta azonban — legalább nálunk, Romániában — mindennek a munkának éppen az ellenkezője indult! Mintha — vidám sipes helyett — egy jókedvet irigylő, sötét szellem járna gyermekeink előtt, kinek más célja nincs, mint előlük minden pillangót elfogdosni, minden virágot letarolni, s kopárrá tett mezőkre ködöt, fojtó gázt árasztani. Gyermekek, szülők már szinte csak állandó szívszorogás az iskolára gondolás.

Sok híres-nevezetes oktatásügyi intézkedését legutóbb megint szaporította egyel Argheseu dr. közoktatásügyi miniszter ur, — ezuttal egy új egyszakosos törvényjavaslattal.

Mi más is lehetne ennek a tartalma megint, mint újabb teher, újabb szigorítás, újabb aggodalom? Ezuttal az egyszer már eltört érettségi vizsgát készülő újabb szigorított formában visszaállítani, úgy, hogy azt a végzett 8-ik osztályosok, őket nem ismerő tanárok előtt, idegen városban, szokatlan körülmények közt legyenek kénytelenek letenni, — enélkül felsőbb (egyetemi) tanulmányok végzésétől el lennének zárva. Megterhelte a miniszter ur ezenkívül a középiskolák 4-ik osztályos tanulóit is, a kiknek szintén egy külön bizottság előtt kellene szigorított vizsgát tenniük, hogy tovább tanulhassanak.

Mindezt kívánja, persze, a miniszter ur a magasabb követelmények, a kulturatív emelésének hangoztatásával. Akik azonban a pedagógia követelményeivel, a gyermekek már eddig is súlyos megterhelésével, s más kapcsolatos kérdésekkel valamennyire is tisztában vannak, azok csak újabb keserűséggel és aggodalommal gyarapodhatnak a miniszter ur újabb „oktatásügyi” intézkedése folytán. S meg kell látniuk ismét azt a politikai lólábat, háttérben settenkedő célzatot, a melynek mindig csak a legfontosabb: a

magyar tanulók, a magyar iskolák sorának minél súlyosabbá, sőt: lehetlenné tétele. A mint ezt, arra hivatottak meg is látták, s már alaposan ki is fejtették.

Mi meg csak elszörnyedve, megborzadva állunk ez újabb tortúra, újabb megpróbáltatás előkészületei láttára. Hát mehet még így tovább is: gyermekek (s ezeken át a szülők) ezreinek örökös rettegése, kedvük virágainak durva kézzel való letépdése? S mi csoda szív, micsoda lélek lehet az, mely rendszeresen ilyesmiben lelki kedvét? Nem, — Argheseu, lehet kiváló egyéniség, kemény politikus, jó szakminiszter s akármilyen, de nem lelkes lélek, nem humánus, megértő ember. De viszont, a ki nem jó ember, gyöngéd, megértő lélek, lehet-e jó politikus, jó szakminiszter, a jövő fejlődő kertjének gondos kertésze, eredményes egyengetője?

T. L.

Megjegyzések gazdasági állapotainkról.

(Befejező közlemény.)

Általános a panasz az iparosság körében is. Ha van is egy-két iparág, ahol még nem érezhető annyira a mai helyzet kietlensége, a legtöbbször az általános pangás jelei mutatkoznak. Iparunk teljes hanyatlása, iparosaink anyagi tönkremenése csak rövid idő kérdése, ha valami csoda nem történik, pedig tudvalevő dolog, hogy nem élünk a csodás véletlenek bizakodó korszakában. Az általános pénztelenség, az anyagok árának magassága, a forgalom hiánya s a vételkedvnek minimumára való redukáltsága mind-mind olyan tényezők, melyek a végpusztulás csiráját hordják magukban.

Nagyban hozzájárul egyes iparágak improduktív tevékenységéhez a gyakori vásárlás, mert az utóbbi időkben a legtöbb vásárokat látogató iparos még fuvarbérét és kész kiadásait sem kapta vissza s így kiadásait vagyonából, illetve adósságcselezéséből fedezi.

Nagy hibának tartom én továbbá a kontár iparosok gombamód megszorodását. Ma már csaknem minden község tele van félig készült iparosokkal, kiknek legnagyobb része mezei munka idején kis gazdaságát műveli, a mezei munka szünetelése alkalmával pedig iparában tevékenykedik, selejtebb munkát produkál, olcsóbban árul, s így dolgozik s így mi sem természetesebb, mint hogy a kevés pénzü bevételt vizsgálja a minőségét, ma a főlv olcsóbban vásárolni.

Eltekintve azonban mindezekről, nagyban befolyásolja az üzletelenséget az a körülmény, hogy az ipari készítmények ára aránylag magas, sőt leg több bevételt nem tudja megfizetni s mert meggyőződéssel erősödött az ember sokaságban az az elv, hogy a kopottság, a foltos ruha nem szégyen, mindenki csak a tizenkettedik órában szánja rá magát (hogy közönségesen fejezzem ki magamat) arra, hogy valamit „akasszon” megának.

Iparosaink összességére még csak ezután következik a megpróbáltatások ideje s az általános nyomor közepette

ők fogják legjobban megérezni az általánosan közállapotok romboló hatását.

* * *

A kereskedő élete sem a legrosszabb. Most, amikor a nagykereskedelmeknek akként kellett berendezkednie, hogy csak fix és előre történő fizetéseket vehet figyelembe, vagy szigorúan kimért rövid lejáratú és horribilis kamatokkal fűszerezett hitelt nyújt, a soványabb erszényű kereskedő élete merő aggodalom. Nagy hiba, hogy nagy bankjaink legtöbbje eredeti rendeltetéssel csaknem teljesen felhagyva, a kereskedelmi áruk közvetítésére vetette magát. S mert főlv a pénznek minél jövedelmezőbb gyűmölcsözötése, természetesen, hogy esen elv nyomását a kisebb kereskedelem s így az összesség nyögve érzi s külföldben is az utóbbi időkben arra nem illetékesek is kereskedőnek csapván föl, a valódi kereskedelem nagyon is érzi a kontárok garázdálkodását.

* * *

A lakosság összességének megnyomorítója pedig a közterhek sokasága és túl nagy volta. Hiába hirdetik, hogy adóink liberálisak, igaz: liberálisak, hiszen a liberális kormány jóindulata és apai gondoskodása folytán keletkeztek, de azok általában nincsenek arányban a jövedelmek nagyságával. Ezekhez járul a sokféle formájú és igen sokféle alkalomszerű, más megadóztatás, amelyek legtöbbje nem éppen kegyeskedő, de végeredményében mégis csak kénytelenek vagyunk azt, bizonyos erkölcsi presszió folytán, vagy más okok miatt hordozni. Hiszen két alternatíva áll előttünk, vagy hozzájárulunk ezekhez a megterhelésekhez önként s szótalanul s megynünk végzetünk felé feltarthatatlanul, vagy vonakodunk azokat teljesíteni s akkor e vonakodás következményeit érezni fogjuk.

A városok és községek adminisztrációja ma olyan terheket ró az adózókra, amiket elviselni a csodával határos s igazán köztudatba ment át az a gondolat, hogy itt tönkre kell mennie minden szerényen és becsületesen törekvő existenciának, egyedül a siberéké, a kepeké s azoké a jövő, kik nem törődnek senkivel és semmivel, saját kizárólagos anyagi érdekükön kívül. Kedvezőtlen motívumok a jövőt illetően! Pedig újra és nyomatékosan rá kell mutatnunk arra, hogy az egyén tönkremenése visszatarthatatlanul maga után vonja az állam romlását s anyagi csődjét is.

Hiszük, hogy az utolsó pillanatokban, amíg mégsem késő, amikor még lehet a végromlás elkerülhetése céljából egy általános visszafordítást rendezni, még sok megmenthető lesz, de hogy ez a kor ne érezze az élet terhét egész nagyságában, az már alig-alig érhető el.

V-ó.

**Az Erdélyi Cukorrépterme-
lők Szövetsége** felhívja a termelőket, hogy a szövetség által kiküldött (a gyárakkal kötendő) szerződéseket írják alá és haladéktalanul küldjék vissza, hogy azok az Erdélyi Gazdasági Együlethez beküldhetők legyenek.

Új postabélyegek. A bukaresti központi postaigazgatóság elhatározta, hogy 7-50 és 10 leu levélbélyegeket, továbbá külföldre szóló 4-50 leu levelező lapokat hoz forgalomba.

A közigazgatási reform.

A liberális kormány, tudvalevőleg, hosszabb idő óta készülődik a közigazgatás új törvénnyel való megreformálására. Ennek dacára, a megjelent közleményekből, a kormányfői nyilatkozatokból kivétel nélkül, úgy látszik, hogy a megállapodás a reformjavaslat több lényeges részletére még mindig nincs teljesen meg. A napvilágra került részletekből, s a kormány eddig megnyilvánult szelleméből azonban jogosan lehet következtetni, hogy a javaslat elvi megállapodásai, kidolgozott részletei sem készültek minden elfogultság nélkül.

Igy nemrégiben egy román lap: az Adeverul foglalkozott a kérdéssel. Köz tudomásu — írja — hogy a kormány hirdeti, hogy ez a javaslat a közigazgatás decentralizálásáról és a helyi önkormányzatok akármilyen megvalósításáról. A törvényjavaslatból annyit csakugyan meg lehet állapítani, hogy a megyei és községi tanácsok választás útján fognak megalakulni. Ezeket a nép választja, azonban a megyei tanács elnöke a prefektus lesz, a községi tanácsok elnöke a községi jegyző lesznek, a városoké pedig a subprefektusok. Ezek a kormánytól kapják megbízásukat, tehát a szoros értelemben a kormány szolgálatában állnak. Ezeknek az elnököknek döntő befolyásuk lesz a különféle tanácsok megválasztásánál is, így bizonyosra vehető, hogy a tanácsok tagjai szintén a kormány exponensei lesznek. Ha véletlenül olyanok is kerülnek a tanácsba, akik a kormányra nézve nem kívánatos elemek, a prefektusnak, subprefektusnak és jegyzőknek számtalan eszköz áll rendelkezésükre, hogy ezeket eltávolítsák.

A helyi önkormányzat kifejlődésére az önröndelkezés jogát is biztosítani kellene. Ez azonban egészen hiányzik a javaslatból.

Már ezek is igazolják, hogy a közigazgatási reformtervezet voltaképpen semmi modern, egészséges újítást nem foglal magában. — A népek igazi befolyása nem lesz a reform következtében a helyi közigazgatás irányítására.

Ugyancsak a benyomást erősíti meg az a beszélgetés is, melyet a Neamul Romanec tudósítója folytatott Dimitriu volt belügyi államtitkárral, a közigazgatási javaslat szenátusi előadójával, aki a reformra nézve a következőket mondotta:

— A törvényjavaslat bizonyos lényeges rendelkezéseire nézve még nincsen megállapodás. Románia új, egyetemes közigazgatása megalkotásánál igen sok problémát kell szem előtt tartanunk. Így az is meggondolandó kíván, hogy minő módon alkotassanak meg és hogyan működjenek a községi és törvényhatósági tanácsok.

— Nagy fontossága van különösen annak, hogy a primárt kinevezzék-e vagy válasszák. Több központban, különösen az új tartományokban, amelyekben a román elemek ellen elkeseredett ellenséges politikát folytatnak (?), a város vezetésében való teljes szabadság nyilvánvalóan beleütköznék az állami érdekekbe. Viszont a helyi jogoknak tulságos megszigorítása se lenne hasznos.

— Kívánjuk — folytatta az előadó — a tágkörű demokratikus elvek, a decentralizáció, a községek és törvényhatóságok autonómiájának érvényesülését. Szükséges azonban, hogy a központi hatóságoknak megfelelő ellen

nívóját minden tekintetben biztosítsa, megóvja. Az előjелеkből ítélve, a jellemzős fillérestély egyike lesz az ideai farsang legsikerültebb mulatságainak.

A Tul a nagy Krivánon előadására készül a Székely Dalegyelet. A szereposztás most folyik.

Meghatóan kedves kis ünnepele keretében buc-uztatta a helybeli rom. kath. népszövetség ifjusági tagozata folyó hó 1 én este azokat az ifjakat, akiknek katonáknak kellett bevonulniok. A buc-ustélyre igen szép számú közönség gyűlt össze a rom. kath. főgimnázium tornacsarnokában. Az ünnepelet Tamás Albert elők nyitotta meg, rámutatva a népszövetség ama szép törekvésére, amely tagjai anyagi és lelki ügyeinek szolgálatát tűzte ki főfeladatának. Bíró Lajos kerületi titkár a székeselységi fiainak kiváló katonai erényeiről beszélt, lelkesen és az őt jellemző: tartalmas komolysággal. Buzdította a bevonuló ifjakat, hogy legyenek engedelmes előjáróik és föllebbvalóikat tisztelő katonák; soha egy percig se feledkezzenek meg vallási köteleimről, kerüljék a rossz társaságokat, tartozkodjanak az alkoholtól és mindenféle kicsapongástól, hogy ép testtel, ép lélekkel, tiszta vérrrel térhessenek majd vissza otthonba szolgálati idejük letelte után. Sarosy Károly egy poétikusan szép, katonai tárgyú novelláját olvasta fel a boszniai okupáció idejéből, általános figyelem mellett, sűrű tapsokat aratva. A műsort ezenkívül zene és szavalati számok is élénkítették. Az ifjusági zenekar néhány szép zeneszámot játszott; Székely Vilma és Mihály Lajos pedig kedvesen szavaltak. A záróbeszédet Pál István praeiatus, a népszövetség tb. elnöke mondotta. Mint lelkipásztor szólott a bevonuló ifjakhoz, lelkükre kötve, hogy a templomot soha el ne kerüljék, éljenek a vallás tanításai szerint, hogy így tisztességes viselkedéssel kiérdemeljék előjáróik szeretetét s megőrizték testi és lelki épességüket, hogy aztán saját fajuknak is hasznára lehessenek. A tanulságos és bizonyára sok lelki haszonnal járó ünnepele rendezésében és az ifjuság összehozásában Cillag László fejtett ki élénk tevékenységet.

Az unitáriusok egyházi estéle f. hó 15-én d. u. 5 órától kezdődőleg tartatik meg a helybeli ref. kollégium imatermében. Műsor: 1. Gyülekezeti ének: „Meyben lakó...“ 2. M-gayitó beszéd: Bölöny Vilmos. 3. Szaval: Barra Andorné. 4. Énekel: Bálint Ignác, zongorán kíséri: Gölner Béla. 5. Zongorán játszanak: Koréh Rózsika és Ébert Hajnalka. 6. Verseiből felolvas: Tompa László. 7. Hegetűszó: Halász Róbert. 8. Énekel: Varró Vilma. 9. Felolvasást tart: Györfy István. 10. Szaval Szabó Gyula. 11. Ének: Az unitárius polg. isk. növendékek énekkara. 12. Zárszó: Bölöny Vilmos. Rendezők: Györfy Istvánné, Ébert Andrásné, Barthalis Erzsike és Pap Eszti.

A „Vasárnapi Ujság“ kettős számot ad ezen a héten, mely bő és változatos képanyagával és pompás szórakoztató olvasni valóival kétszeresen részolga a közönség érdeklődésére. Képekben mutatja be a most lezajlott kalotaszegi gyűlés ujonnan választott elnökségét, az Erdélynek, mostanában bemutatkozott 12 éves csodagordonkását, a kis Mahula Tibort, Jokai Mór negyven évvel ezelőtti tordai fogadtatásának képes emlékeit, a Tatra sportéletének és a nagyszalontai farsangnak néhány sikerült felvételeit. Közül továbbá a kolozsvári színtársulat diadalmos bukaresti vendégereplőinek csoportképét s még számos érdekes színházi aktualitást. A szövegrészben a két regény mellett pompás novellák és versek, s a rendesen jól bővebb rovatok közleményei nyújtanak élvezetes olvasmányokat a közönségnek. A kettős szám is a rendes 18 leus árban kapható minden elárusítónál.

A legnagyobb buzgalommal folyanak a próbák Guthi Rákosi: A sasok című vígjátékából, mely egyike a legjobbaknak azok közül, melyeket műkedvelők nálunk előadtak. Az asztalos, lakatos és építőiparosok egyesületének vezetősége minden lehető elkövet, hogy a február 14-iki előadással minél kellemesebb és maradandóbb emlékezetű estét szerezzen azoknak, kik megjelenésükkel úgy erkölcsileg, mint anyagilag hozzájárulnak a kezdő egyesület megerősödéséhez. A rendezőség igyekezetét mi sem bizonyítja jobban, mint a darab, melyet színtre hoznak, valamint a mérsékelt helyárak.

x Eladó teljesen jó karban lévő Exelsior gyors sokszorosító gép. Megtekinthető Soha Aladár papírüzletében Odorheiu.

A Fernengel-féle fürdőt, mely a tél elején hetenkint néhány napon át használható volt, tulajdonosa az új évben, a fürdődik maximálása miatt bezárta. Minthogy a fürdő egy város közönsége által nehezen nélkülözhető, érdemesnek tartottuk ez ügyben érdeklődni. A tulajdonos kijelentése szerint, kénytelen volt a fürdőt bezárni, mert azt a 20 és 25 leura maximált díjából, a különösen télen magasra emelkedett költségek mellett lehetetlen üzembent tartani. Ő maga 26 és 30 leus díjak engedélyezését kérte, amelyek minimális összegek ahhoz, hogy a fürdő fenntartási költségeit viselni tudja. A fürdő még így is a legolcsóbb lenne egész Erdélyben, mert pl. a közeli Segesváron a fürdő 30 és 36 leus díjak mellett dolgozik, holott ott vezeték van, míg itt gőzerővel kell a vizet felszivattyuzni; Szébenben és Brassóban pedig ennél is magasabb: 38 és 40 leus díjak vannak érvényben. Ujban, amint halljuk, a vármegye prefecusa érdeklődik a dolog iránt, arra törekedvén, hogy a tanács által maximált díjak módosításával, a tulajdonosnak a fürdő megnyitása és fenntartása lehetséges tétessék. A méltányos megoldás megtalálása mindenestre érdeke a közönségnek is.

Ujra keresztelik a községeket. A belügyminiszter nemrég körrendeletet adott ki az összes prefectusokhoz, amelyben utasítja őket a megyéjük területén levő községek neveinek rendezésére. A rendelet elmondja, hogy az egyesítés után a községeket hevenyében keresztelték el, nem voltak figyelemmel sem történelmi vonatkozásokra, sem bizonyos népies momentumokra s a jelenlegi elnevezés több helyen zavarokra ad okot. A miniszter azt kívánja, hogy a helységneveket a képviselőtestületek vizsgálják felül s tegyenek javaslatot az új elnevezésekre vonatkozólag. Érdekes a rendeletnek az a része, amelyben a miniszter azt mondja, hogy magyar többségű községben, a helység neve lehet magyar s nincs akadályja annak, hogy helyenkint viszszaállítsák a régi magyar községneveket.

x Eladó birtok. Szatmármegyében, közvetlen Bikszád gyógyfürdő (vasút és műút) mellett **eladó** egy teljesen sik fekvésű **100 holdas tagos birtok**, mely felerészben prima kaszáló és legelőből, felerészben pedig szántóból áll. A birtokon van 30 drb. marhára istálló, két család számára lakóház és 250 drb. nemes fajlamafa, mely utóbb két vagon termést adott. A nagyon látogatott fürdő közelsége tehenészet és kertészet szempontjából, a kitűnő levegő és víz pedig egészségi szempontból a birtokot kiválóan értékesíti. Eladási ár: **fél millió leu.** Fizetési feltételek előnyösek, amennyiben tetemes régi koronai olcsó bekebelezett teher a birtokkal átvehető. **Eladja: Molnár Imre** várm. gazd. egyleti titkár **Satu-Mare (Szatmár).**

KÖZGAZDASÁG.

Hányszor mondtunk és mégis hiába, hogy juhartó gazdáink juhaikat a méltó ellen gyógykezeljék. Most megint egy keserves tapasztalattal lettek gazdagabbak — juhaik rakásra hullanak. Volt, aki megkísérelte a gyógykezelést, adván egy-egy juhnak egy gramm Dystolt, vagy más szert s természetesen, hogy a szer csekélységénél fogva nem használt s így a gyógyszer itélte használhatatlannak, pedig a gazda saját fuksarsága oka kárának. Még most is sok veszendő volna megmenthető, ha rajta kapva a gazda gyógykezeli állatát, de ne ígérgetéssel s ne egyhármad, egy-egyed, hanem egész adag gyógyszerrel, mert ha elvonja a kellő gyógyszert, csakis egy teljesen hasznos szer haszontalanságáról szerezhet kellemetlen

meggyőződést. Mi sem természetesebb, hogy a méreg sem halálos kis mennyiségben s a gyógyszer sem használ, ha nincs beadva kellő adagolásban. Ugy látszik, úgy vagyunk ezzel is, mint az egyszeri ember lova abrakolásával, azt hiszén, elég, ha az üres abrakos tarisznyát lova fejébe huzza.

Nagyon helyén való lenne, ha népünk céltudatos gazdasági politikát kezdene üzni, mert eddigi vergődése csak sajnálatra méltó s elmaradottsága folytán előállott helyzete az indulás a végromlás felé. Nagy baj az, hogy egyes hatalmasságok a nép esetleges gazdasági megmozdulásában is azt a bizonyos falra festett mumust: az irredentizmust látják s ahelyett, hogy magasabb érdekből is a gazdasági megmozdulást segitenék, hatalmi szavakkal elnémítják azt. Kár... itt csak akkor lesz élet és akkor nem lesz nyomorúság, ha népünk szakítva eddigi maradiságával, a megváltozott életviszonyok közt feltalálja magát s oly gazdasági tevékenységet fejthet ki, mely módot nyújt neki arra, hogy az élet jelenlegi ezer követelményének, anyagi megrázkodtatás nélkül elegendő tehessen. Koldussá lehet egy népet, egy országot is tenni, ez nem is olyan nagy művészet, de egy koldus népet, egy anyagilag tökéremment országot újra lábra állítani — ez már művészet.

Piaci árak: buza 180—200, rozs 140—150, árpa 135—145, zab 56—62, tengeri 82—86, burgonya 24—28 leu vékánkint.

Az Udvarhelyen tartott pótvásáron alig volt valami forgalom. Kereshető nem létében csak holmi csere-bere vásár fejlődött ki, az árak niacsenek arányban a mai általános drágasággal. (V-6)

Közgyűlési meghívó. Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár rt. 1925. február 28-án délután 6 órakor Odorheiu Székelyudvarhely hivatalos helyiségében tartja 43. rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő: I. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása iránti határozathozatal. 2. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak felmentése. 3. Valasztások az alapszabályok 19. és 32. §-jában. Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 10. §-a értelmében legkésőbb a közgyűlés tartását megelőző nap délutáni 5 órájáig az Udvarhelymegyei Takarékpénztár rt.-nál, Odorheiu, vagy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank rt.-nál, Cluj, elismervény ellenében letenni. Az évi mérleg és szárazamadasok az intézet helyiségében közszemlére vannak kitéve. **Az Igazgatóság.**

A kisebbségek

minden ügyének leghathatósabb támogatója a maga

nagy

nyilvánosságával Erdély és a Bánát

legismertebb és legolvasottabb

lapja

a gyors hírszolgálat és tartalmas cikkei által népszerű

KELETI UJSÁG.

Minden vasárnap Minden hétköznap

16 oldal. 12 oldal.

Kiadó: a Könyvnyomda Rézvénytársaság Odorheiu (Székelyudvarhely)

Eladó a Bul. Regele Ferdinand (Kossuth utca) 101. sz. alatt levő ház kerttel. Értekezni lehet ugyanott.

Eladó emeletes kőház

Szombatfalván Farczádi utca és Orbán Balázs utca sarkán. Van benne két lakás, üzlethelyiség, istálló és minden mellékhelyiség. Az üzlet és ehhez járó lakás azonnal átvehető. Értekezni lehet: Dr. Baczó Albert ügyvéddé a városkőházán.

Halló!

Jókarban levő 4 kövü vízi malom kiadó. 1925 március elsején átvehető. Értekezni lehet a malom-tulajdonosnál Mugheni-Bögöz. Fekete Lajos.

Invitare.

Rafinăria și Intrepozitul liber al Fabricanților de Spirit din jud. Odorheiu Societate Anon. Odorheiu

: invită pe acționarii la :

adunarea generală ordinară

pentru anul de gestiune 1924, care va ține în ziua de 8 Martie 1925 la ora 11 a. m. în cancelaria firmei :

Program :

1. Raportul consiliului de administrație și Comitetului de Supraveghiere Constatarea bilanțului. Hotărâre în privința împărțirea profitului. Absolvare.

2. Eventuale propuneri. Acționarii pot inspecta bilanțul în cancelaria Societății.

Odorheiu, la 7 Februarie 1925.

Direcțiunea.

Paplan-varrăst

a legmodernebb mintával darabonként vállalak 120 leuért.

Szabó Gyula kárpitos Str. Principeasa Elisabeta (Bethlen-u.)

Regatul România.

No. 18—1925.

Executor judecătoresc Odorheiu-săcuiesc

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor a judecătorei de ocol Odorheiu fa senzul § lui 102 de lege LX. din anul 1881 prin aceasta publică că în urma decisiului din anul de sub G. 3060—924 al judecătorei de ocol din Odorheiu efectuindu-se în Feliceni 10/XII—924 pentru suma de 4800 Lei și acc. execuțiunea de escontentare în favorul Sinkovits Géza reprezentat avocatul Dr. Kassay F. István mișcătoarele cuprinse cu aceasta ocaziune și prețuite 4000 Lei și anume Mașină de cusut se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma decisiului de sub No. G. 3858—924 a judecătorei de ocol Odorheiu pentru incassarea prescuriunii de 4800 Leu capital și acc. stabilite pâuă astăzi să decide terminul de licitație pe ziua de **21 Februarie 1925** la orele 9 a. m. în Feliceni la fața locului și la aceea cum-părători, se înainte cu aceea observare, că mișcătoarele din sus fa senzul Art. de lege LX. din anul 1881 § ul 107, 108 din partea celui mai sus, acestea mișcătoarele se vor vinde și sub prețul estimat.

Odorheiu, la 6/II. 1925.

Nagy executor.

Eladó cséplő garnitura.

1 drb M. Á. 900 m/m es cséplő szekrény, 1 drb M. Á. 10 HP. benzínmotor teljes felszereléssel: **Ferentz Endre** géplakatosnál Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 60 szám alatt.

Kérem! Kik gyümölcsfát, gyümölcsoltványt, tearózsát venni akarnak és kik gyümölcsfákat javítottatni, tisztítottatni, metszetni kívánják, jelentsek nekem szóban, vagy írásban: Bögözi **Demeter Domokos** írónak. Mugei, jud. Odorheiu. — Minél több a megrendelő, annál olcsóbb minden!

Egy ház

beköltözhető lakással, egy jókarban levő zongora és egy teljesen új Schunda-féle pedálos cimbalom eladó. — Cim a kiadóban.

Eladó egy három szobás lakáshoz való faanyag, készen kifaragva, ablakokkal, ajtókkal együtt Str. General Mosoiu (Küküllő u.) 12. sz. alatt. Értekezni lehet ugyanabban az utcában 27 szám alatt.

Eladom, vagy megfelelővel elcserelem Str. Regele Carol (Orbán Balázs u.) 2 szám alatti új modern házamat. — Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Jön a LUTHER-sör!

Varság község előjáróságától.
No. 43—925 not.

Arlejtési hirdetmény.

Varság (Varság) községben az újonnan épített iskolaépülethez szükséges asztalos munkálatok a község-házánál 1925 március 1-én d. u. 3 órakor tartandó nyilvános szóbeli árlejtésen ki fognak adatni.

Bánatpénz az ajánlati összeg 10% -a.

Arlejtési feltételek a varsági jegyzői irodában megtekinthetők.

A községi előjáróság.

Varság, la 25 Jan. 1925.

Vass Mihály, Tamás János,
k. jegyző. k. bíró.

No. 759—2924.

Publicațiune de licitație.

Primăria comunei Daia-secuiască, Bădeni, și Ighiu aduc la cunoștință publică că drepturile de vânat de pe teritoriile comunelor se vor da în arandă prin licitație publică pe 10 ani, cari licitațiunii se vor ține:

în comuna Daia-secuiască la 15 Februarie 1925 d. m. la 2 o.

în comuna Ighiu la 15 Februarie 1925 a. m. la 10 o.

în comuna Bădeni la 16 Februarie 1925 a. m. la 8 o.

Prețul strigare în Daia-secuiască Len 500, în Bădeni Leu 450, în Ighiu Leu 400. Condițiunile celelalte sunt de cuprinse în legea vânatului.

Arverési hirdetmény.

Daia-secuiască Bădeni és Ighiu községek előjárásai ezennel közhírré teszik, hogy a községek vadászterületén a vadászati jog nyilvános árverésen 10 évre haszonbérbe adatik.

Az árverések tartanak:

Daia-secuiască községben 1925 február 15-én d. u. 2 órakor,

Ighiu községben 1925 február 15-én d. e. 10 órakor,

Bădeni községben 1925 február 16-án d. e. 8 órakor.

Kikiáltási árak: Daia-secuiască községben 500 leu, Bădeni-ben 450 leu, Ighiu-ban 400 leu.

Egyéb feltételek a vadászati törvényben.

Daia-secuiască, la 6 Fevr. 1925.

Lázár notar cerc.

Vendéglőmet

áthelyeztem Bul. Regele Ferdinand (Kossuth u.) 55 sz. alá, hol hideg és meleg ételek, kitűnő borok, sör, likőrök stb. állanak a t. közönség rendelkezésére. Társasvacsorákat, valamint heti, vagy havi kosztot is adok. — Szíves pártfogást kér, tisztelettel:

Márkos Dezsőné (Borbély Erzsébet).

No. 19—925.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Petca (Petek) község korcsmahelyisége 1925 február 15-én d. u. 2 órakor újlag bérbe fog adatni a legtöbbet ígérőknek, egymást követő 3 évre, vagyis 1927 december 31-ig tartó időre.

Kikiáltási ár 5000 leu, bánatpénz 10%.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Részletes feltételek a petcai körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Petca, 1925 január 14-én.

Józsa Pál Sándor Albert
k. jegyző. k. bíró.

Cereți pretutindeni renumitul

Ceai Englezesc Horniman

Reprezentant și Depozitar general
Societatea Anonimă

OTTO & ALFRED HERZOG
București Calea Văcărești 4.

19—1925 ügyezám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott királyi közjegyző Fried Gábor cristurul rucuesci lakos kereskedő, eladó kérelmére Maedel & Gabel, tárgy murași kereskedő cég késedelmes veszélyére és terhére a kereskedelmi törvény 347 §-a alapján a vétel tárgyát képező 5000 kilogramm aszalt (füstös) szilvára, fent nevezett eladó követelése és járuléka kielégítése céljából megtartandó árverésnek az én közbejöttöm mellett leendő foganatosítására határnapul Cristurul rucuescen (Székelykeresztúron) Strada Cerești No. 330 az 1925 évi február hó 11-ik napjának délutáni 2 óráját tűzöm ki.

Kikiáltási ár 155000 leu, azonban az árverés alá kerülő áru a kikiáltott határnapon a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverési szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% -át készpénzben kezeimhez bánatpénzül letenni és az árverési feltételeket aláírni. Árverési vevő köteles bánatpénzét a vételárra nyomban kiegészíteni, az árverési illetéket viselni és a megvett árut azonnal átvenni.

Ha árverési vevő a vételárat nyomban le nem fizetné, bánatpénze elvesztése mellett, veszélyére és költségére nyomban új árverés fog megtartatni.

Érdeklődők az árverést megelőző napokban délután 5 és 6 óra között közbejöttöm mellett az árut ugyanígy, mint mennyiségileg megtekinthetik.

Cristur, 1925 február hó 4-én.

Dr. Géza Gergely
kir. közjegyző.

Román és francia órákat ad licenlista.
Cim a kiadóhivatalban.

Regatul României.

No. 58—925.

Executor jud. Odorheiu rucuesc.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor a judecatoriei de ocol Odorheiu în sensul § lui 102 de lege LX. din anul 1881 prin aceea publică că în urma deciziei din anul de sub C. 1910—923 al judecatoriei de ocol din Odorheiu efectuându-se în Odorheiu 28/VIII—924 pentru suma de 3000 lei și acc. execuțiunea de escontenare în favorul cassa păstrare din Cristur reprezentat avocatul Dr. Gombos János mișcă toarele cuprinse cu aceasta ocaziune și prețuite 16100 lei și anume Mobile casnice se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma deciziei de sub No. G. 3873—924 al judecatoriei de ocol Odorheiu pentru incassarea prescuriunei de 3000 lei capital și acc. stabilite până astăzi să decida termenul de licitație pe ziua de 14 Februarie 1925 la orele 9 a. m. în Odorheiu Str. Nicolai Viteazul Nr. 14 la fața locului și la aceea cumpărătorii, se înaintă cu aceea observare, că mișcătoarele din sus în sensul art. de lege LX. din anul 1881 § ul 107, 108 din partea celui mai sus acesea mișcătoare se vor vinde și sub prețul estimat.

Odorheiu, la 3/II. 1925.

Nagy executor.

No. G. 1792—924

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegatul judecatoriesc aduc la cunoștință publică, ca lucrurile următoare s. a. 1 cal, 1 ham, 1 căruța și 4 buc. piele de vițel, care sau prețuit în 3500 lei în favorea lui Nagy Peter repr. prin avocatul Dr. Fodor Boldizsár din Cristur pentru 2000 lei capital și 287 lei 50 bani statorite până acum, se vor vinde prin licitațiune fixate pe 16 Februarie 1925 la orele 3 d. m. în comuna Cristur pe locuința următorului.

Cristur, la 29 Ianuarie 1925.

Andrei Lőrinczy
delegatul jud.

Eladó !!

Az összes butorraktáram készletét mélyen lezállított áron kiárulom, ahol a legmodernebb

háló- és ebédlő-garnitúrák

vásárolhatók. Hitelképes egyének részére részletfizetésre is adok. Piús ebédlő diványok nagy választékban kaphatók. Továbbá olcsóbb festett butorok és székek is kaphatók. Megrendeléseket bármily kivitelben elvállalok:

Balázs Károly utóda

kész butorraktára

Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 27.

SZÖRMÉT FEST, GALLÉRT MOS SCHMITZ

kelmefestő és vegytisztító
ODORHEIU.

A teázó közönség figyelmébe!

Müller-féle keksz-piskóta, teasütemény, Hornimans tea és más jó fajta teák, görői gesztenye, maroni, narancs és egyéb csemegeáru; mindennap friss teavaj kapható

Hirsch Ignác
fűszer- és csemege kereskedésében.

Vegyileg legszebben fest, tisztít a „KRISTÁLY”
gőzmosó-ítélet (UJ). Helybeli gyűjtőtelep: Szenkovits utóda Degró Bélánál.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy varrodámat január hó 20-tól kezdve Bul. Regele Ferdinand (Kossuth-u.) 19 szám alá (Fernengel udvar) helyeztem át, hol továbbra is női ruhák, pongyolák, blúzok, női, férfi fehérneműk, menyasszonyi keblengyék, a legkönnyesebb estélyi és utcai ruhák olcsón és pontosan a legújabb divat szerint készülnek.

Szíves pártfogást kér továbbra is:

Dolvig Keresztélyné női szabó

Str. Avram Jancu (Csere-utca) 15 és 17 sz. alatti két házaspár beltelek szabadkézből nyilvános árverésen eladatik. Árverés ideje 1925 február hó 15-én d. e. 11 órakor a helyszínen. Árverési feltételek megtekinthetők Dr. Váro és Dr. Kálmán ügyvédek irodájában.

Értesítem a t. helybeli és vidéki közönséget, hogy

lakatos műhelyemet

vaseszterga-paddal, autogén hegesztésre kibővítettem. Vállalok motor-, cséplőgép javítást, vaskapu, kerítés rácsokat, takaréktűzhelyeket bármilyen kivitelben. Elvállalom továbbá kúttak, szivattyúk és gépek javítását, vízvezetékek berendezését.

Eladó: egy cséplőgarnitúra, u. m.: 4—5 HP. benzinnel, 60 m/m fogasrendszerű kettős tisztító cséplő, üzembékes. Egy drb építkezési szivattyú, gép és kúthoz való szivattyú; egy szivógáz-telep (generator) 5—6 HP. motorhoz; egy üzembékes 3 HP. fűtőgép kerékre szerelve, két ember által szállítható. Egy Kalmár-rosta. 2 drb csapágy 90 m/m állítható talplemezzel, 1 drb csapágy 80 m/m állítható bakkkal, 2 drb 30 collos malomkő 16 coll vastag, 1 pár francia-kő 36 collos, 2 drb szijkerék 1400+1500 m/m. átméretű 240 m/m. talpazattal, 2 drb szijkerék 950+244 m/m futó és ékelt persellyel, 2 drb fogaskerék 600 és 700+100 m/m furattal, 1 drb Mollerup-féle olajozó készülék.

Szíves pártfogást kér:

Kelemen Lajos

lakatos-, gépjavitó-műhely
ODORHEIU, Str. P. Mircea 16—20.

Tanító urak figyelmébe!

Megjelent:

Románia, Európa, Ázsia, Afrika,
Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália

iskolai nagy fal térképe,

melyeknek beszerzése — a már elavult térképek helyett — kötelező.

Saját érdekében kérem, hogy szükségletét, míg készletem tart. sürgősen szerezze be, annál is inkább, mert a térképek a nagy kereslet folytán már a kiadónál is alig kaphatók.

Teljes tisztelettel:

Z. SZÉKELY JANOS könyvkereskedése Odorheiu.

Pálffy cipőraktára Odorheiu Strada Horia (volt Kornis-u.) 27 szám alatt, hol

cipőszükségletét bárki legolcsóbban beszerezheti. Gyermekcipő 100, női 400, férfi 450 leutól feljebb.

Megérkeztek a kész férfi- és fiu-ruhák. Nagy választékban és rendkívül olcsó árak mellett hozom eladásba: SZENKOVITS utóda Degró Béla.